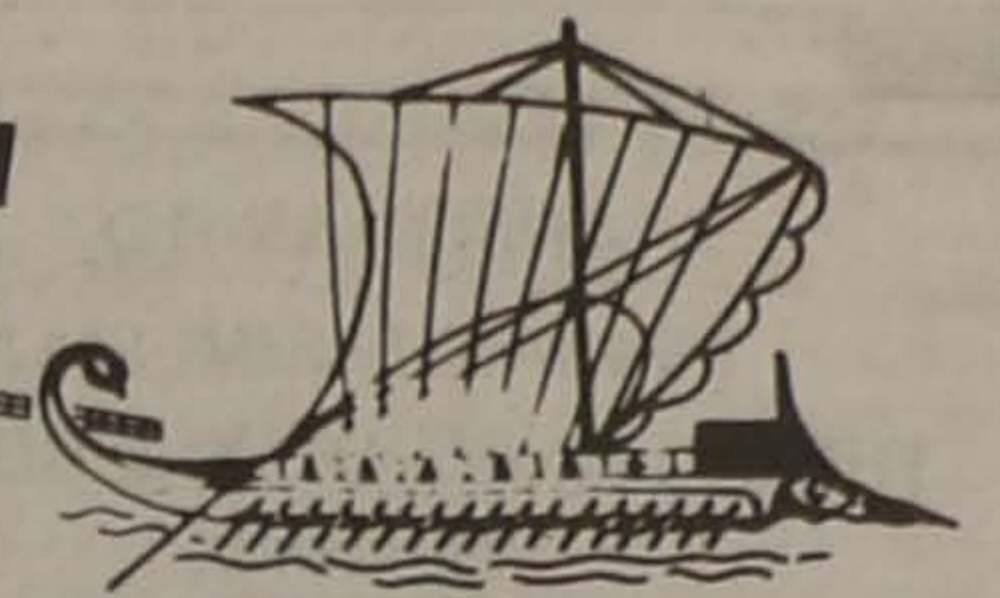

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

Ετος 1ο Αρ. φύλλου 3

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΜΑΡΤΣ 1989

Στιγμιότυπο από την παρέλαση της 25ης Μαρτίου

Ενισχύετε το Πνευματικό Κέντρο

με δωρεές σας για κοινωνικά γεγονότα

Αγαπητοί συμπατριώτες και αναγνώστες του "Αργοναύτη"

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε, όλοι, οι Πόντιοι και φιλοπόντιοι, ότι είναι "θέμα τιμής" να προχωρήσουν σοβαρά οι εργασίες ανέγερσης του Πνευματικού Κέντρου της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας, το οποίο θα αποτελέσει (όταν θα λειτουργήσει με όλα τα τμήματά του) μία πολιτιστική κυψέλη του Ποντιακού Ελληνισμού, όπως η Παναγία Σουμελά είναι το θρησκευτικό κέντρο μας. Χρειάζεται, όμως, να "ανασκουμπωθούμε" όλοι - όλες, ώστε να εξοικονομηθούν σοβαρά ποσά.

Ένας τρόπος είναι να προσφέρουμε στη Λέσχη (για το Πνευματικό Κέντρο) όσα ποσά επιθυμούμε να δώσουμε, π.χ.

αντί στεφανιών σε κηδείες κ.λ.π. συγγενών και φίλων μας. Ετσι, τα ονοματεπώνυμα θα γραφούν και στο ειδικό βιβλίο, που αργότερα θα κυκλοφορήσει και τυπωμένο, με το χρονικό της ανέγερσης του Πνευματικού Κέντρου. Ας σημειωθεί δε ότι για όλες τις δωρεές θα δίδονται ισόποσες αποδείξεις, ώστε τα σχετικά ποσά να εκπληρώνονται στις φορολογικές δηλώσεις.

ΑΚΡΙΤΕΣ

ΣΤΑΘΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ
(Γέρο - Στάθη)

ΑΚΡΙΤΕΣ - ΔΙΓΕΝΗΣ - ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΑΚΡΙΤΙΚΗ

ΠΟΙΗΣΗ

Λ. Όταν η Ρωμαϊκή αυτοκρατορία έπαυσε τους κατακτητικούς πολέμους, και άρχισε να οργανώνεται αμυντικά, τότε εγκαταστάθηκαν στα σύνορά της μόνιμα στρατόπεδα και ίδρύσασαν φρουρία, των οποίων οι φρουροί ονομάζονταν limitanei milites ή friarienses και castellani για να προσφυλάτουν τη χώρα από τις επιδρομές και τις λεηλασίες των βαρβάρων. Τους έδινε και εκτάσεις για καλλιέργεια, και έτσι είχαν αποβεί είδος τιμαριούχων στρατιωτικών.

Οι Βυζαντινοί, που ήταν οι διάδοχοί τους στο Ανατολικό Ρωμαϊκό κράτος, βελτίωσαν αυτό το σύστημα. Εκτός από την καλλιέργησιμη γή, τους έδιναν και μισθό και δώρα και ατέλεια. "Προσέκει γέ μνη τας τε ρόγας αυτών και αι τήρεσι ανελλιπώς τούτους λαμβάνειν άλλας τε δωρεάς πλείους των εθίμων και διατετυπωμένων, ίνα το ανενδεδέχοντες εκ τούτων δύνωνται και ίπποις καλλίστους επικτάσθαι και τας άλλας αυτών πανοπλίας, και χαιρούση ψυχή και προθύμω και αγαλλομένη καρδιά προκινδυνεύειν αιρώνται των βασιλέων ημών και παντός του χριστιανικού πληρώματος" (Περί παραδρομής πολέμου της εποχής του Νικηφόρου Φωκά).

Για τη φρούρηση δε των ορεινών διαβάσεων (κλεισούρα) ίδρυσαν ανεξάρτητες κλεισούραρχιες, των οποίων οι διοικητές ονομάζονταν κλεισούραρχοι.

Όταν δε η κλεισούραρχία αποκτούσε σπουδαιότητα και έ-

κταση από τις κατακτήσεις του κλεισούραρχου εχθρικών εδαφών, τότε προβιβαζόταν σε θέμα, ο δε κλεισούραρχος σε στρατηγό του θέματος, όπως έγινε με τον Μελιαν, τον ιδρυτή της κλεισούραρχίας της Λυκανδού (Πορφυρογενήτου, Περί θεμάτων σελ. 32).

Επειδή δε τα σύνορα του κράτους ονομάζονταν και άκρα, οι φρουροί αυτοί των συνόρων ονομάστηκαν Ακρίτες. Η λέξη Ακρίτας απαντά το πρώτο στον Κωνσταντίνο Πορφυρογενήτο (Περί Βασιλείου τάξεως Ι 489). Αποστολή τους ήταν, όπως είπαμε, να φρουρούν τα σύνορα "προτάσσοντες - κατά τους χρονογράφους της εποχής εκείνης - τα στήθη των ως χάλκεον τέϊχος", να παρακολουθούν τις κινήσεις των εχθρών με κατασκοπίες, ανακρίσεις αιχμαλώτων κ.λ.π. Και όταν πληροφορούσαν ότι ετοιμάζεται εχθρική επίθεση, να ειδοποιούν τον στρατηγό του θέματος για να προετοιμάσει την άμυνα, ωστόσο φθάσει ο αυτοκρατορικός στρατός. Ο στρατηγός έπρεπε να έχει φιλικές σχέσεις με τον γείτονα Εμίρη, να του στείλει επιτολές και δώρα, να επιτρέψει στους Αραβες εμπόρους την είσοδο και έξοδο από τη Ρωμανία, για να μπορεί με κάθε τρόπο και κάθε μηχανή να πληροφορείται την κατάσταση και τα σχέδια του εχθρού. Όταν δε είχε πληροφορίες από τους κατασκόπους πως ετοιμάζεται εισβολή των Σαρακηνών, πρώτα φυγάδευε τους αμάχους και τα ζώα και τα πράγματα στα κάστρα ή σε δυσπρόσιτα καταφύγια, δεύτερο μάζευε τις πεζικές και ιππικές δυνάμεις που ήταν σκόρπιες, και τρίτο προκατάλαμβανε τις κλεισούρες και τα γύρω μονοπάτια, για να εμποδίσει την εισβολή του εχθρού. Κάποτε θεωρούσαν προτιμότερο να προσβάλλουν τον εχθρό όταν θα αποσυρόταν από τη Ρωμανία, διότι τότε ήταν κουρασμένος και ασύντακτος. Τις γενικές αρχές της τακτικής μας δίδει το Στρατηγικόν του Κεουκαμένου αρ. 21 (Εγκυκλ. Πυρσού τόμ. Γ σελ. 168). Εννοείται πως πολλές φορές οι Ακρίτες, ανεξάρτητα δρώντας, επιχειρούσαν τολμηρές επιδρομές και λεηλασίες και αιχμαλωτίσεις στις εχθρικές χώρες. Οχι λίγες φορές το κράτος από τους Ακρίτες τους αρχηγούς των επιχειρήσεων.

Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΜΙΚΤΗΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Η συναυλία δόθηκε στο κινηματοθέατρο "ΣΤΑΡ" της Βέροιας την Κυριακή 19-2-1989 στις 11 το πρωί και είχε επιτυχία, τόσο καλλιτεχνική όσο και στην προσέλευση του κοινού.

Όπως είναι γνωστό την χορωδία διευθύνει ο Κώστας Καραπαναγιωτίδης, γνωστός Πόντιος τραγουδιστής και μέλος της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας.

Επίσης την χορωδία

γασθούν και να προσφέρουν "την σημερινή ημέρα" ή το σημερινό την ημέρα, με την μεγάλη αδιαφορία που επικρατεί σε όλους τους τομείς της κοινωνικής μας ζωής. Βέβαια, για νάμαστε δίκαιοι, οι υπεύθυνοι των πολιτιστικών πραγμάτων της Βέροιας δεν πρέπει να έχουν παράπονο, γιατί αν σκεφθούμε ότι υπάρχουν 4-5 δραστήριοι σύλλογοι με σημαντικό στελε-

μαντικότερη βελτίωση με κατάλληλους και αποδοτικούς χειρισμούς από μέρους των υπευθύνων.

Μέσα σ' αυτή την πολιτιστική Βέροια, η Ευξεινή Λέσχη κατέχει την ΠΡΩΤΗ θέση δραστηριοτήτων ανάμεσα στους πολιτιστικούς φορείς της.

Όσο κι αν φαίνεται εγωιστικό η Ευξ. Λέσχη Βέροιας έχει στόχους μακρόπνοους και προγραμματισμό μακροπρόθεσμο τέτοιο που δεν είναι δυνατό να σκεφθούν ότι μπορούν να πραγματοποιήσουν οι άλλοι φορείς. Και αυτός ο προγραμματισμός βέβαια, μεσοπρόθεσμος και μακροπρόθεσμος, δεν είναι αποτέλεσμα σκέψεων και φιλοδοξιών μόνο των Διοικητικών Συμβουλίων μας, αλλά αποτέλεσμα της δικής σας πίεσης για δημιουργία, που προέρχεται από την ογκώδη συμμετοχή σας σε κάθε δραστηριότητά μας.

Εοσις λέτεν κι εμείς εφτάμε. Ας είστε πάντα καλά. Με τ' εσέτερον την δύναμην όλα γίν'ταν.

Με τη δική σας δύναμη βάλανε μπροστά να χτίσουμε το μεγάλο μας ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ - ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ που, για όσους δεν το ξέρουν, βρίσκεται στο ΠΑΝΟΡΑΜΑ της Βέροιας φυσικά, θα έχει χρησιμότητα επιφάνεια περίπου 2.500 τ.μ., θα χτιστεί σε ιδιόκτητο οικοπέδο δέκα στρεμμάτων και θα περι-

λαμβάνει: θεατρική αίθουσα με πλήρη τεχνικό εξοπλισμό, βιβλιοθήκη, ξενώνες, αίθουσες δοκιμών, εντευκτήριο, αίθουσα συνεστιάσεων και άλλων χρήσεων, γραφεία κ.λ.π., υπαίθριος

χώρος θα διαμορφωθεί σε χώρο άθλησης της νεολαίας της Βέροιας και πάρκο για ξεκούραση

Συνέχεια στην 2η σελ.

"Μαρτί τ' Ευαγγελισμού, το γλύτψωμ του Ελληνισμού".

Η χορωδία εκτελεί το πρόγραμμα.

συνοδεύουν ΕΦΤΑ λυράρηδες με προεξάρχοντα τον Θόδωρο Βεροιώτη.

Στην αρχή της συναυλίας προλόγισε ο Οδυσσεάς Γωνιάδης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ευξεινού Λέσχης Βέροιας και είπε τα παρακάτω:

"Αγαπητοί μας φίλοι, ΚΑΛΗΜΕΡΑ

Δεν είναι εύκολο να πείσεις κάποιους ανθρώπους να συνερ-

χιακό δυναμικό και ορισμένοι άλλοι με περιορισμένη δράση και κυρίως αν δούμε την λειτουργία της Αντωνιάδειας Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών, του Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου, του Κέντρου Νεολαίας, του Μαθητικού Κέντρου, θα διαπιστώσουμε ότι η συμμετέχουσα νεολαία, τόσο σε αριθμό όσο και σε ποιότητα, είναι σημαντική.

Μπορεί βέβαια να υπάρξει ση-

Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΑ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ

Ανοιξιάτικοι στοχασμοί

Με τον ερχομό της Άνοιξης η "Αργώ" είχε αράξει σε μία χρυσή ακρογιαλιά. Οι Αργοναύτες πήδησαν στην άμμο. Εμειναν βουβοί από τη φανταστική ομορφιά της φύσης. Δέντρα μικρά και μεγάλα αγκαλιασμένα διέγραφαν ακανόνιστα σχήματα.

Ανθισμένοι θάμνοι και αγριολούλουδα φεγγαβολούσαν, από το γλυκόχαρμα σε άπιστευτη ποικιλία χρωμάτων. Ένα μεγάλο ευτυχισμένο φως εμπότιζε τα πάντα.

Από τη βουνοκορφή ο Ευξείνος Πόντος έμοιαζε σαν ένας τεράστιος ασημένιος καθρέφτης. Η βλάστηση στις βουνοπλαγιές ήταν πυκνή και δεν άφηνε περάσματα. Στις ρευματιές τα νερά κατακυλούσαν γάργαρα και τραγουδιστά. Ο αέρας είχε ένα άρωμα μεθυστικό. Σίγουρα θα σκέφτονταν, οι Αργοναύτες, πως σε τούτη τη γή θα ζούσαν κάποιες θεότητες.

Πολλοί ρίζωσαν τότε, σε εκείνη τη γή, μαγευμένοι από την παραμυθένια ομορφιά. Κι ύστερα, κι άλλοι πολλοί, ήρθαν και ρίζωσαν κι έκαναν μία μεγάλη χώρα. Εκτίσαν πολιτείες, κάστρα με επάλλεις, πύργους με τοξο-

τές πόρτες που τις φύλαγαν Ακρίτες, ναούς που λειτουργούσαν άγιους ιερωμένους και σχολεία που διδασκαν σοφοί δάσκαλοι.

Κι εκεί, που ένοιωθαν ευτυχισμένοι, μαύρα σύννεφα σκέπασαν τον ουρανό τους. Βάρβαροι χύνονται κατά πάνω τους. Γκρεμίζονται εκκλησιές και ποδοπατούν καλλιτεχνήματα, μολύνουν αγιάσματα και τάφους, αποστερώνουν πνευματικά αριστουργήματα και κουργεύουν τη χώρα, σφάζουν γέροντες και ατιμάζουν παρθένες.

"Αιλλοί εμάς και βιά εμάς, πάθην η Ρωμανία, Μοιρολογούν τα εκκλησιάς, κλαίγνε τα μοναστήρια, κι Αγιάννες ο Χρυσόστομον κλαίει δερνοκοπισκάτα".

Ο Μονοκέφαλος Αετός διπλώνει τα φτερά του! Η δόξα όμως των περασμένων παραμένει στις καρδιές των Τραντέλλενων. Οραματίζονται, αγωνίζονται και στέκονται όρθιοι. Ο Θεός αυξάνει την ελπίδα τους.

"Η Ρωμανία κι αν πάρασεν,

ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΜΕΛΕΤΙΔΗ

ανθεί και φέρε κι άλλο"

Και ζούσε ο ποντιακός ελληνισμός ακλόνητος στην πίστη, στις παραδόσεις και στους θρύλους του.

Κι εκεί, που καρτερούσαν Αλκυονίδες μέρες, κακή μοίρα ήρθε σαν πλημμύρα κι έφερε θρήνους ατέλειωτους. Όσοι σώθηκαν από το άγριο θηρίο, με την "Αργώ" πληγωμένη, επιστρέφουν εκεί, όπου κρατούσαν οι ρίζες τους. Ένας μαύρος ήλιος τότε, άφωτος και θλιμμένος σα να πενθούσε κι εκείνος τον ξεριζωμό τους έδωε πίσω από τα βουνά του Πόντου.

Στο γύρισμά τους, παγωμένοι άνεμοι τους περιμέ-

νον. Ξαναφέρνουν στη θύμησή τους τις αλησμόνητες πατριδες και σπαράζει το τοξάρι. Κοιτάζουν τον ουρανό και ρωτούν, τι έφταιξε!

Έπρεπε να ριζώσουν. Και ρίζωσαν και βλάστησαν.

Από τους ανθούς τους, μύρα φέρνει η Άνοιξη.

Συνεχίζεται

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ Δημόσιος Υπάλληλος - Συγγραφέας Θουκυδίδη 2 - Τηλ. 0331 - 25.282

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Κ. ΤΣΑΧΟΥΡΙΔΗΣ Δικηγόρος ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ. ΧΙΟΝΙΔΗΣ Δικηγόρος - Ιστορικός ΓΙΑΝΝΗΣ Ε. ΧΙΟΝΙΔΗΣ Συν. Δημοσίου ΟΔΥΣΣΕΑΣ Γ. ΓΩΝΙΑΔΗΣ Ηθοποιός - Σκηνοθέτης

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ Ε.Ε. ΑΦΟΙ ΠΑΤΣΙΚΑ ΤΗΛ. 0331/66.913 ΦΑΧ 0331/66.979 ΒΕΡΟΙΑ: Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός ΓΡΑΦΕΙΑ: Τηλ. 0331 - 28.356 ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡΧ. 500

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

- Σύνολο από προηγούμενο μήνα..... 500.000
27. Υπουργείο Μακεδονίας - Θράκης..... 1.000.000
28. Παναγία Σουμελά..... 100.000
29. Δήμος Βέροιας..... 100.000
30. Φωτιάδης Βασίλειος..... 20.000
31. Μπαλαταϊδής Θεόδωρος..... 20.000
32. Σαράφογλου Δημήτριος..... 10.000
33. Κεσιδής Αθανάσιος..... 10.000
34. Σιδηρόπουλος Σωκράτης..... 8.000
35. Κυριακίδης Χαράλαμπος..... 5.000
36. Χιονίδης Γεώργιος..... 5.000

(στη μνήμη του Νίκου Τελάλογλου αντί στεφάνου)

- 37. Ταχματσίδου Αγάπη..... 5.000
38. Θεοδωρίδης Παναγιώτης..... 5.000
39. Φωτιάδης Απόστολος..... 4.500
40. Σουμελίδης Μιχάλης..... 4.000
41. Φωτιάδης Ελευθέριος..... 3.000
42. Φραντζής Δημοσθένης..... 3.000
43. Ευφραϊμίδης Αριστείδης..... 3.000
44. Χατζημηλιάδης Δημήτριος..... 2.000
45. Αδαμίδου Σωτηρία..... 2.000
46. Καρσανίδης Κων/νος..... 2.000
47. Τσαχουρίδης Σταύρος..... 1.500
48. Σωτηριάδης Ανδρέας..... 1.000
49. Μπάκας Γεώργιος..... 1.000
50. Χαραλαμπίδης Δημήτριος..... 1.000
51. Ιωακειμίδης Παύλος..... 1.000
52. Αδαμίδου Ιουλία..... 1.000

Σύνολο: 1.804.000

Στο επόμενο φύλλο θα δημοσιεύσουμε ονόματα και άλλων δωρητών. Το Δ.Σ. εκφράζει τις πιο θερμές ευχαριστίες στους παραπάνω δωρητές.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Από το Σάββατο 18 Φεβρουαρίου 1989 άρχισε η λειτουργία της Οικογενειακής ΤΑΒΕΡΝΑΣ - ΟΥΖΕΡΙ της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, με τη Νέα Διεύθυνση του γνωστού σπεσιαλίστα στο είδος ΘΕΜΗ ΟΔΟΙΠΟΡΙΔΗ με το συνεργάτη του ΝΙΚΟ ΖΑΝΝΑ.

ΚΟΥΖΙΝΑ: Θαλασσινά - κρετικά - ποντιακά φαγητά ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ: Τανομένον Σουρβά Τηλ. 25.419

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ

- Οι στήλες του ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.
- Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες.
- Παράκληση οι εργασίες να γράφονται στην Δημοτική και με το μονοτονικό σύστημα.
- Καμιά εργασία δημοσιευμένη ή όχι δεν επιστρέφεται.

Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΜΙΚΤΗΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Συνέχεια από την 1η σελ. με αναψυκτήριο κ.λ.π.

Όμως, βρισκόμαστε σήμερα εδώ για να παρακολουθήσουμε ένα καλλιτεχνικό πρόγραμμα από δύο τμήματα της Ε.Α.Β. Θα ακούσετε την εκατονταμελή ΜΙΚΤΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ και θα δείτε τον όγκο της.

Εναν όγκο εντυπωσιακό. Το ελάχιστο παιδί και η εβδομηντάχρονη γιαγιά τραγουδάνε μαζί.

Η διατήρηση της παράδοσης ΕΤΣΙ πετυχαίνεται.

Την χορωδία διευθύνει ο γνωστός, γιάμ' κ'εξαιρετά τον, Κώστας Καραπαναγιωτίδης και την συνοδεύουν εφτά λυράρηδες με προεξάρχοντα τον Θόδωρο Βερωιώτη.

Η χορωδία μας έδωσε σημαντικό αριθμό συναυλιών σ' όλη σχεδόν την Μακεδονία και προγραμματίζουν συναυλίες της και στο εξωτερικό.

Στόχος μας είναι να εκδώσουμε ένα μεγάλο δίσκο της μέσα στο 1989.

Ακόμα, θα δείτε και θα χαρείτε το χορευτικό μας συγκρότημα με τις τόσες πετυχημένες εμφανίσεις. Σήμερα η Σχολή διδασκαλίας ποντιακών χορών αριθμεί περισσότερα από τριακόσια παιδιά.

Τα παιδιά αυτά και οι νέοι, διδάσκονται τους ποντιακούς χορούς κάθε Κυριακή από τις 4.30 μ.μ. στη ΣΤΕΓΗ και κάθε Παρασκευή στο 5ο Συνοικιακό Συμβούλιο (στο γήπεδο της Βέροιας), όπου δημιουργήσαμε παράρτημα.

Υπεύθυνος χοροδιδασκαλίας ο Μιχάλης Σουμελίδης.

Αυτόν εξαιρείται τον.

Θεωρήσαμε σκόπιμο να σας πούμε αυτά τα λίγα ενημερωτικά λίγο πριν αρχίσει η εκδήλωση.

Θα σας ενημερώσουμε και για ορισμένα άλλα στο διάλειμμα (χορός, θέατρο, εντετακτικό, εφημερίδα).

Τώρα χαρείτε την ΜΙΚΤΗ ΧΟΡΩΔΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ της ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ που την διευθύνει ο Κώστας Καραπαναγιωτίδης.

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΓΑΜΟΥ

συνέχεια από το προηγούμενο

Β. Ο γαμπρός και η συνοδεία του (συγγενείς και φίλοι) πήγαιναν στο σπίτι της νύφης με αμάξια ανθοστολισμένα, που τα έσερναν αλόγα ή βόδια. Σχηματίζονταν έτσι, η γαμήλια Πομπή ή "γαμόστολος" - "οψίκ", όπως συνήθιζονταν να λέγεται στον Πόντο. (Απομίμηση της Λεγεώνας της περιφέρειας - θέματος "Οψίκιον", από το οψικεύω = συνοδεύω).

Η υποδοχή της Πομπής γινόταν με μεγάλο ενθουσιασμό. Στην αρχή η οικοδέσποινα πρόσφερε γλυκίσματα και μετά ακολουθούσε πλούσιο φαγοπότη "εν καλοίς ύμνοις" (ανάμεσα σε ωραίους ύμνους, συνοδεύοντας το πιοτό με όμορφα τραγούδια). Τα χρούμενα (γαμήλια) αυτά τραγούδια που ήταν ένας ύμνος στους νεόνυμφους ("νέγαμους") τραγουδιόνταν, ενώ χόρευαν με τη συνοδεία λύρας ή αυλού. ("Γλυκείαν καναχάν αυλών = τον γλυκόν ήχο των αυλών").

Σ' όλη τη διάρκεια της διασκέδασης η νύφη ήταν συντροφιά με τις φίλες της ("τα συγκόρταια") σε ιδιαίτερο δωμάτιο κι είχε σε-

καλυμμένο το πρόσωπό της με την καλύπτρα ("καμαρωτέρ"). Στο κεφάλι είχε πλεκτό στεφάνι από λουλούδια. Ήταν ντυμένη με λευκό φόρεμα (φανέρωνε την ιερότητα του γάμου). Με το σούρουπο δινόταν το σύνθημα για αναχώρηση. Η νύφη έβγαине λυπημένη και με διστακτικότητα από το πατρικό της σπίτι. Οι γονείς της την αγκάλιαζαν, ενώ της έδιναν τις τελευταίες ευχές και συμβουλές, όπως λ.χ. το ότι στο νέο σπίτι της θα ήταν οικοδέσποινα και όφειλε να μοιάζει με τη βασίλισσα στην κυψέλη των μελισσών...

Για την περιγραφή της ψυχολογικής κατάστασης της νέας κατά την ώρα του αποχωρισμού ας δώσουμε το λόγο στον επιφανή Γερμανό Ελληνιστή Βιλαμπίτς:

"Για την Ελληνίδα κόρη, η ημέρα του γάμου της ήταν αληθινά η μεγαλύτερη και σπουδαιότερη της ζωής της... Ήταν τόσο νέα, όταν αποκτούσε σύζυγον, ώστε τα αισθήματά της ήταν ανάμικτα με κάποιο δέος... Εσκεπτόταν προφανώς, ότι ε-

Συνέχεια στην 3η σελ.

Από την ποντιακή παράδοση

Μήνες και γιορτές

3. Μάρτης - "Μάρτς"

Από τις αρχές του Μάρτη άρχισαν και οι αγροτικές εργασίες στα χαμηλά μέρη. Ο Μάρτς φέρ' τα χελιδόνα κελαδούν και λύν' τα χιόνα. Στις αποκριές "εμπονέστα" η ποντιακή κουζίνα παρουσίαζε τα πιο εκλεκτά φαγητά, δηλαδή "έμνοστα και τ' αγνέρα τα φαία", όπως "σουρόνια", "τυροκλωσία", "φουστράλαβασα", "φελία", "πεινιρλί" κ.α. Οι άνδρες φορούσαν "μουντζούνες" (μάσκες) στις αποκριάτικες μέρες και διασκεδάζαν τον κόσμο με τα αστέρια και με τα αυτοσχέδια στιχάκια τους. Σε κάθε σπίτι που πήγαιναν η νοικοκυρά τους πρόσφερε λιχουδιές και ποτά. Επειδή ο Μάρτς συνήθως είναι συννεφιασμένος και βροχερός, η αμίμητη ποντιακή θυσσοφία και σάτιρα φόρτωνε στους κλαψιάρηδες και στους κατσούφιδες, ένα σωρό παρατσούκλια "Αμον λιβωμένος Μάρτς", "Αμον τον κλαίμενον Μάρτ, πάντα παραπονιέται". Για τις απότομες καιρικές μεταβολές του Μάρτη έλεγαν: "Εφέκεν ο Μάρτς τα παλαλά τ' και εκτέθεν η γραιά αιγίδα".

Ακόμη πίστευαν πως στις 9 του Μάρτη, μέρα της γιορτής "τ' Αε - Σεράντων" (Αγ. Τεσσαράκοντα Μαρτύρων), ξυπνούσαν από τη Νάρκη όλα τα άγρια ζώα. Στη γιορτή επικρατούσε η συνήθεια να παραφαγού γίνονταν σε πολλά σκευάζουν φαγητό από σαράντα

λογιών φαγώσιμα, κυρίως λαχανικά. πρόσφεραν σε κάθε ξένο, ακόμη και σε Τούρκο περαστικό.

Όταν δεν υπήρχαν χορταρικά, παρασκεύαζαν το φαγητό με ένα είδος και έριχναν σαράντα φασόλια ή σαράντα κουκιά (φάβατα). Χαρακτηριστικό ήταν και το γνωμικό: "Σεράντα φα, σεράντα πια, σεράντα δός για την ψύο" και σεράντα ρούξον' στην νήν". Η παρασκευή του φαγητού γίνονταν σε πολλά χωριά ομαδικά και το

Η μέρα του Ευαγγελισμού γιορταζόταν και στα πιο απομακρυσμένα μικρά χωριά, φανερά, σε θρησκευτική γιορτή και, κρυφά σαν εθνική. "Μαρτί τ' Ευαγγελισμού, το γλύτωμαν τ' ελ- ληνισμού". Στη γιορτή του Ευαγγελισμού, από κανένα σπίτι δεν έλλειπαν τα ψάρια (χαψία). Γ.Μ.

Δίστιχα

- 1. Τερώ τον ουρανόν γελώ, την μαύρην γήην και κλαίω, τερώ τα δεντροκέφαλα και παργουρίαν παίρω.
2. Ο ουρανόν ελείψωσεν κι η γή εταμουρώθεν κι ας σην σεβάν π' ερώστωσεν καμμίαν κι' ελαρώθεν.
3. Εκείνα τ' άστρα, ν' ερούζνα έναν - έναν, θ' ερούζνα κι ετοπλάεα κι εφέρν' ατά εσέναν.
4. Τον ουρανόν την ψη μ' χρωστώ, τον Αθην το καρδόπο μ' εσέν την κόρ' πα ντο χρωστώ και τυραννίεις το νόπο μ'.
5. Ση Παναγίας το ποτάμ' εσκώθεν χαλαρδία, εποταμίαν τα ραχά κι εχάθαν τα χωρία.
6. Τη Σουμελάς το Μοναστήρ' εβζήεν κι εχαλάεν... η Παναγία πέταξεν, σα λείβα εταράεν.
7. Ση Σουμελά την Παναγιάν επήγα ελειτουργέθαν, αρνί μ' εσέν ενουίνιζα ως να επήγα κι έρβα.

- 8. Τ' αρνόπο μ' εβοτάνιζεν κι εγώ ν' επερίνα. Τα κόκκινα τα μάγλοπα ας εκλίσκου μ' κι επίλαν.
9. Τραγώδεσα, τραγώδεσα κι εκόπεν η λαλία μ'. Παρακαλώ σε πάλικαρ' για πε έναν τραγωδιαν.
10. Τα στρατάς τ' επορπάεσα όλα τσαμουρωμένα. Τα κορίτσα τ' αγάπεσα όλα σουμαδεμένα.
11. Κορτσόπον όντες παρχαεύς, κάβα απές σο νόμον, τοι πα ρχαρέτας δέβασον, εμιέν κάβα κι ανάνον.
12. Χάχοντα ε' εις τα μάραντα σ', αρ' εις τα τουτουγιάδας, αρ' εις τα κρύα τα νερά σ' π' εβγαίν' νε σα παρχάεα σ'.
13. Σ' σα ράχια, ράχιμ λάσκουμαι και 'ς σα παρχάρια μένω, κι ας σα παρχαροκέφαλα, σουρίζω και διαβαίνω.
14. Ας σον παρχάρ' ση Χάχοναν, είναι ολέν στρατόπα, εκεί βρισκουνταν πρόατα, κωδωνομένα αρνόπα.

Ο ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Στις 11 Μαρτίου, ημέρα Σάββατο, η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας, έδωσε τον ετήσιο αποκριάτικο χορό της στο κέντρο "Ακρόπολη". Το κέντρο γέμισε από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, τα μέλη της Λέσχης αλλά και τους πολυάριθμους φίλους που ήρθαν να περάσουν το βράδυ της Αποκριάς με ποντιακούς - και όχι μόνο - χορούς και τραγούδια. Την εκδήλωση τίμησε με την παρουσία του ο νομάρχης Ημαθίας κ. Τάσος Μπερέτας και ο στρατηγός Διοικητής Β' Σ.Σ. κ. Κων. Κωτσίδης. Στην λύρα ήταν ο πραγματικά έξοχος Αρχιμήδης και στο τραγούδι ο κεφάτος Γ. Σταυρία-

νίδης που βοήθησαν ώστε πρωταγωνιστής της βραδιάς να είναι το κέφι. Ιδιαίτερη εντύπωση προκάλεσε το γεγονός ότι μικρά παιδιά πέντε και εφτά ετών να παίζουν με μεράκι λύρα, να τραγουδούν και να χορεύουν τους ποντιακούς χορούς, με την ίδια αγάπη που τους χόρευαν λίγο αργότερα οι πατεράδες τους και απέσπασαν θερμά χειροκροτήματα. Ο χορός σημείωσε μεγάλη επιτυχία. Το γλέντι συνεχίστηκε μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες της Κυριακής. Φιλιά Σιδηροπούλου

ΑΝΕΚΔΟΤΟ Της Εύας τα παιδιά

Ο Θεόν ασού έπλασεν και την Εύαν κ' έδωκεν άπεν σύντροφον' σόν Αδάμ, εφήκεν άτς απέσ' σόν παράδεισον να ζούν και να χάρουνταν. Εδέβαν κάμποσα χρόνια. Εναν ήμεραν εκατέβεν ο Θεόν κ' επήγεν να ελέπ' ντ' εφτάγνε ατοίν τίναν έπλασεν. Η Εύα'ς από τον καιρόν ανέμεσα επόικεν πολλά παιδιά. Οταν είδεν τον Θεόν πως εσκερτάι, εφογέθεν για μ' θα χολιάσκεται και εκρυψεν τ' ημιά τα παιδιά τς. Ερβεν ο Θεόν κ' ερώτεσεν άπεν ντ' εφτάει. - Πατέρα, είπεν κ' εκείνε, αχά τα παιδιά ντ' επόικα. Ο Θεόν εκούιζεν κι ευλόγ' σεν ατά. Οταν είδεν η Εύα πως ο Θεόν ευχαριστέθεν λέει ατόν: - Πατέρα, έχω άλλ' ατόσα παιδιά, ας φέρω κι ευλογίεις κι' εκείνα". - Ατό κι γίνεται!... είπεν ο Θεόν. Αγούτα τα παιδιά ντ' ευλόγ' σα θα γίνταν μεγάλοι και τρανοί, αφεντάδες και τ' άλλα, ντο κ' εδείξες μ' άτα όνταν επρέπεν, θα κάμ'νε και πάντα θα δουλεύεν για τ' εκείνα θό ευλόγ'σα. Για τ' ατό λέγ'νε "Ν' σοιλοί τον ανευλόγητον".

Η ΕΚΠΟΜΠΗ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Κάθε Τετάρτη και από ώρα 18.35 έως 20.30 ακούεται η φωνή της Λέσχης από το Ραδιοφωνικό Σταθμό Ημαθίας "ΤΥΠΟΣ FM". Την εκπομπή την επιμελείται και την παρουσιάζει με μεγάλη επιτυχία ο ερμηνευτής της ποντιακής μουσας, Κώστας Καραπαναγιωτίδης.

Πετυχημένη ποντιακή

θεατρική παράσταση

Στην κατάμεστη (με πολλούς όρθιους) αίθουσα θεάτρου της "Αντωνιάδειας Στέγης Γραμμάτων και Τεχνών" του δήμου της Βέροιας, δόθηκε το Σάββατο η ώρα 8.30 μ.μ. θεατρική παράσταση από τον ερασιτεχνικό θίασο της Ευξείνου Λέσχης της Βέροιας, με το έργο του Φίλιωνα Κτενιόδη "Ο Ξενητέας" που είναι ένα από τα καλύτερα θεατρικά κείμενα των Ποντίων συγγραφέων.

Προλόγισαν την παράσταση ο πρόεδρος του Δ.Σ. της Λέσχης κ. Αλέκος Τσαχουρίδης και ο Οδυσσέας Γωνιάδης, υπεύθυνος του θεατρικού τμήματός της.

Επαιξαν (με τη σειρά που εμφανίστηκαν) οι Φίκα Ορφανίδου, Παρέσα Υφαντίδου, Σοφία Χιονίδου, Χάρης Συμεωνίδης, Λευτέρης Τσαχουρίδης, Κική Αδαμίδου, Λαμπρινός Ιντζεβίδης και Χαράλαμπος Καπουρτίδης. Λύρα έπαιξε ο Σταύρος Τσαχουρίδης. Στην παρά των γλεντζέδων, προστέθηκαν και οι Αλέκος Θεοδωρίδης, Παναγιώτης Μουρατίδης, Βασίλης Ασβεστάς, Βάσω Μπρανιώτου, Θεοπίστη Θεμελή και Φιλιά Σιδηροπούλου.

Η σκηνογραφική επιμέλεια ήταν της κ. Βάσως Σιδηροπούλου - Καραμήτσου, το σκηνοκ φροντιστήριο ανέλαβε η Βάσω Μπρανιώτου ενώ βοήθησαν η Φιλιά Σιδηροπούλου και ο Ευθύμιος Χιονίδης.

Η παράσταση ήταν εξαιρετικά πετυχημένη, γιαυτό και υπερξάν ένθερμες οι εκδηλώσεις του κοινού, που στο τέλος, προσέφερε 10 ανθοδέσμες

τουλάχιστον, στους ηθοποιούς, δείχνοντας τη γνωστή ζεστασιά των Ποντίων.

Όλοι οι (ερασιτέχνες) ηθοποιοί κράτησαν πολύ καλά τους ρόλους τους, αλλά εντυπωσίασαν κυρίως η Φ. Ορφανίδου στο ρόλο της Σωτήρας, η Παρέσα Υφαντίδου στον ρόλο της Βαρβάρας (ήσαν υπέροχες, ιδιαίτερα στο μάλλωμα της αρχής), ο Χάρης Συμεωνίδης στο ρόλο του Μήτρου (αποδείχοντας ότι έχει ένα εξαιρετικό φυσικό ταλέντο, λαϊκού ηθοποιού) και ο Λαμπρινός Ιντζεβίδης, ο οποίος μας χάρισε έναν υπέροχο Τότον, παίζοντας με άνεση και φυσικότητα.

Ας σημειωθεί ότι οι τελευταίοι τέσσερις ηθοποιοί είχαν κρατήσει τους ίδιους ρόλους στο αυτό έργο, όταν ανέβηκε πριν μερικά χρόνια με διδασκαλία του κ. Φωτιάδη.

Η παράσταση θα επαναληφθεί το Σάββατο, 1 Απριλίου 1989. Συγχαρητήρια λοιπόν σ' όλους... Γ. Χ. Χιονίδης

ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΓΑΜΟΥ

Συνέχεια από την 2η σελ.

πέρασαν πολύ γρήγορα οι ώρες της ελευθερίας και των παιχνιδιών της... Ετσι, έπαιρνε την κούκλα της και τη σφαίρα της, ήτοι τα όργανα με τα οποία έπαιζε, και επήγαινε να τα αφιέρωνε στη θεά Αρτεμη, που επέβλεπε τα παιδικά της χρόνια, τα οποία, φευ! εχάθηκαν για πάντα... Γιατί από τη στιγμή αυτή άρχισε πιά περίοδος περισυλλογής, σοβαρότητας, εργασίας και αυταπαρνήσεως...

Επειδή ήταν άπειρη από τη ζωή, η νέα έφευγε, ως νύμφη, από το πατρικό της σπίτι με μία πιστή της υπηρέτρια, ως συνοδόν. Από τη στιγμή δε αυτή όλοι οι δεσμοί της με την οικογένειά της εθραύοντο πιά, δοθέντος ότι με κανένα τρόπο και με ουδεμία δικαιολογία μπορούσε να επανέλθει εκεί, ούτε καν για να επαίνει τους γονείς και τ' αδελφία της... Εφ' εξής δεν θα έπλεκε πιά στεφάνια για το βωμό, στην είσοδο του πατρικού σπιτιού... Ούτε θ' έφερνε προσφορές στα μνημάτα των προγόνων της, με κάθε εμφάνιση νέας σελήνης... Ούτε θα εχόρευε, στο μέλλον, με τους συντρόφους των παιδικών της χρόνων, ούτε θα έφερνε το κάνιστρο της θεάς στην πομπή της μεγάλης πανηγύρεως..." (Τα Παναθηναία δηλαδή).

Τώρα έθετε τον εαυτόν της υπό την κυριαρχία άλλων οικογενειακών θεών και ώφειλε να φέρει, με βαρύ πόνο πολλές φορές, προσφορές σε άλλα μνημάτα... Και στα πόδια της θεάς Αρτέμιδος δεν επρόκειτο να κλαύσει πιά σ' αστεία, όπως έκανε στα παιδικά της χρόνια, αλλά σ' αληθινά... Εφ' εξής ώφειλε να κάθεται παρά την Εστία, όπου η καλή της μητέρα θα στρέφει τον ταχύ τροχό... Θα δίδει διαταγές στις υπηρέτριές της και, εργαζόμενη καθοδηγούμενη, θα σηκώνεται κάθε βράδυ να τρέχει με χαρά στην είσοδο του σπιτιού, για να υποδέχεται τον επιστρέφοντα σύζυγόν της, που θα είναι πιά ο νέος της κύριος..."

Αυτό νύχτα - μέρα συνεχίζονται στο σπτικό τους. Και ήταν αυτοί που δεν ακούγονταν κι όλοι μαζί γύριζαν απ' το χωράφι. Πρώτος να πλυνθεί ο Τάκης, ο άντρας του σπιτιού. Μάνα και κόρη στα χέρια όλα του τα έδιναν να τοιμαστεί, να προλάβει να πάει στο καφενείο να ξεδώσει. Κι αυτές με γέλιο το φαγητό στη γάστρα έψηναν, σάρκωναν, έπλυναν, όλα να τάχουν στην τάξη για την άλλη μέρα. Πρωί πάλι θα πήγαιναν στα χωράφια τους, η δουλειά τους αναβολή δε χώραγε.

Και τώρα το κακό μάτι τους είδε! Κάποιος θα το ξεγέλασε το χαιβάνι. Ξαν δε μου φαίνονταν και τόσο καλά η κοιλιά της. Φούσκωνε μέρα με τη μέρα. Μωρέ, και με ποιόν; Δε μολογιάει

Μα πώς φωνάζει έτσι άγρια και δυνατά ο Τάκης κι ακούγεται στη γειτονιά; - Πές μου με ποιόν, ποιός ήταν, σκόρφα, πές μου σου λέω! Μ' όλη τη δύναμή της ταιροκόπαγε κι η Βούλα: - Με κανέναν σας λέω πηγά, με κανένα, σας τ' ορκίζομαι, με κανένα. - Σκύλα μάνα, εσύ φταίεις, εσύ την ξεμολούσες. Πέστε μου κι οι δυο θα σας σκοτώσω.

Αυτό νύχτα - μέρα συνεχίζονται στο σπτικό τους. Και ήταν αυτοί που δεν ακούγονταν κι όλοι μαζί γύριζαν απ' το χωράφι. Πρώτος να πλυνθεί ο Τάκης, ο άντρας του σπιτιού. Μάνα και κόρη στα χέρια όλα του τα έδιναν να τοιμαστεί, να προλάβει να πάει στο καφενείο να ξεδώσει. Κι αυτές με γέλιο το φαγητό στη γάστρα έψηναν, σάρκωναν, έπλυναν, όλα να τάχουν στην τάξη για την άλλη μέρα. Πρωί πάλι θα πήγαιναν στα χωράφια τους, η δουλειά τους αναβολή δε χώραγε.

Και τώρα το κακό μάτι τους είδε! Κάποιος θα το ξεγέλασε το χαιβάνι. Ξαν δε μου φαίνονταν και τόσο καλά η κοιλιά της. Φούσκωνε μέρα με τη μέρα. Μωρέ, και με ποιόν; Δε μολογιάει

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Αγαπητοί φίλοι Από το σημερινό φύλλο καθιερώνουμε την παρουσίαση λογοτεχνικών κειμένων γνωστών λογοτεχνών. Φυσικό είναι να ξεκινήσουμε με τους Πόντιους λογοτέχνες. Αρχίζουμε λοιπόν σήμερα με ένα μικρό σε μέγεθος, κοριτσάκι μου, μακάρι νά 'σουν έγκυος!

Γιώτα Φωτιάδου - Μπαλαφούτη ΚΡΑ - ΚΡΑ

"Μακάρι νά 'σουν έγκυος"

Η ΓΙΩΡΓΑΙΝΑ έδεσε πίσω από τ' αυτιά τη μαύρη μαντίλα της. Κι αυτό γιατί δεν άντεχε, την τσίρωσε η ζέστη. Ψηνόταν ο τόπος στο βουνοχώρι τους αυτό τον Ιούλη. Είκοσι πέντε χρόνια χήρα δεν την αποχωρίζονταν χειμώνα - καλοκαίρι. Μόνο στον ύπνο την έβγαζε κι όταν έπλεκε τα μαλλιά της. Στη μαύρη φορεσιά της τσιγαρίζονταν. Ετσι το βρήκαν και έτσι τόχαν. Η χήρα να φοράει ολόμαυρα και να φυλάει την τιμή της. Τ' όνομα του άντρα της δεν έπρεπε για κανένα λόγο να τ' αλλάξει. Το πρώτο στέφανο ιερό και τιμημένο.

Μόλις μπήκε, βλέπει μιά Γιώργαινα γερασμένη. Από τη μιά η ντροπή, από την άλλη τα βαριά λόγια του γιου της σ' αυτή, που τον ανάστροσε, την τσάκισαν. Αμ' η λήψη για την τσανταρία της Βούλας, Μήτε τρώει, μήτε κοιμάται, μόνο συνεχώς λέει: "με κανένα δεν πήγα, σας λέω, και να με σκοτώσετε, με κανένα". Ελα όμως που η κοιλιά της φούσκωνε; - Τι πάθα; Τι βολούρα έχειτε στο μυαλό; Για μαζωχτείτε. Μπορεί και νά 'χει το δικίο με το μέροσ του κοριτσι. Θα πεθάνετε όλοι εδώ μέσα. Εσένα, Γιώργαινα, δε δουλεύει το μυαλό σου καθόλου; Δεν μπορείς να ηουχάσεις τα πράγματα; - Αχ κυρά Φάναϊνα, μονομερίδα να τον φάει το κακό που μας έκανε. - Πλαθέτε μύθια στο χωριό, άντε, σύρτε και σε κανένα γαρτό στην πολιτεία. Αυτός θα ξέρε καλύτερα.

Δινόταν η Γιώργαινα στο μεγάλο των παιδιών της και δροσίζονταν τα φυλλοκάρδια της. Και τα καμάρωνε. Μέρα με τη μέρα μεγάλωναν! Εκίνη η θυματέρα της τι καλλονή! Και τι προκομήν! Ένα κι ένα μαζί της. Θέριζε από μικρό, όλα να τα προλαβαίνει. Και στο χωρό την Κυριακή πρώτη και καλύτερη. Αμ και κείνο το παιδί της ποιόν έμοιασε; Δύο μέτρα μπόι. Η Γιώργαινα με περηφάνια έλεγε στις χωριανές: "Α! Τον Τάκη μ' του χρόνου που θα πάει φαντάρος, τσολιά θα τον ντύσουν, έτσι λεβέντης που είναι. Μωρέ, τσολιά σας λέω και θα περνάει ο κοσμάκης να τον φωτογραφίζει.

Είδες τους τσολιάδες στο Σύνταγμα, όταν ήρθε ο κοινιάδος της από την Αμερική και τους πήγε στην Αθήνα μια βόλα, και της έμεινε αξέχαστο. - Τσολιά, έλεγε, κι ασ πεθάνω. - Εχ, μωρέ, να ζούσε ο μακαρίτης να τον καμαρώσει! Πως μου το μαύρισε ο έρμος ο χάροντας το σπύτι απ' την αυγή. Μόλις που προλάβανε να φτιάξουμε τα παιδιά μας. Στον Τάκη μ' το κοιλποδέσσο, όταν σκάβαμε τ' αμπέλι. Η Βούλα, το σκασμένο, βιαζόταν όπως θερίζαμε, ούτε που πρόλαβε η μαμά. Θεός να τα φυλάει τα παιδάκια μ' και καλή τύχη νά 'χουν.

Υπόδειγμα τους είχαν στο χωριό. Καλοί νοικοκυραίοι. Η μιλιά τους δεν ακουγόταν. Βρήκαν σωστά τα λόγια της. Κι ο Τάκης πήρε την αδελφή του με σφιγμένα τα δόντια του, ένα ηφαιστείο να ντυμάνιασει. Κι η Βούλα μόλις που μόραγε να βηματίσει, σερνόταν από ντροπή. Πώς θα 'θελε ν' ανοίγει η γης να την καταπίει.

Φτάσανε στην πολιτεία και τράβηξαν για τον ξάδελφό τους που δούλευε στο τηλεφωνείο. Αυτός θα ήξερε πού να τους πάει. Πόσο βαριά όλα αυτά του φαίνονταν του Τάκη. Κι η Χρύσα του το έλεγε: "Κάμε υπομονή". Καλό κοριτσι, θα το παντρευτούν μιά μέρα, σαν πάντρευε κι αυτός τη Βούλα. Και τώρα; Όλα ανάποδα, όλα μαύρα.

Βρήκαν τον ξάδελφό τους και πήγαν στο γιατρό και κάμποσο ξεχάστηκαν. Τι σπύτι, τι πλατείες, τι αυτοκίνητα, τι κόσμος! Τα μάτια τους πάνιασαν, ζάλη τους ερχόταν από τη βουή. Πήγαν στο γιατρό κι ο Τάκης στα ίσια μέσα, μήπως τον ξεγελούσαν. Βάζει τη Βούλα στο κρεβάτι ο γιατρός, πιάνει την κοιλιά της, την πατάει, την ξαναπατάει, την πατάει, την ψάχνει. Βλέπει σαν κρυστάλλινο παγωμένο ελάφι το κοριτσι και τον οργισμένο αδελφό. Τα μάτια και των δυο, καρφωμένα επάνω του ικευτεϊκά, περιμεναν αυτό που θα ξεστομούσε. Οπως την πατούσε την κοιλιά, κουνάει λυπημένος το κεφάλι του και λέει ο γιατρός: - Μακάρι νά 'σουν έγκυος,

Υπεύθυνος στήλης: Οδυσσέας Γωνιάδης

αλλά τεράστιο σε όγκο περιεχομένου, διήγημα της Γιώτας Φωτιάδου - Μπαλαφούτη, που έχει τίτλο "Μακάρι νά 'σουν έγκυος" από την συλλογή ΚΡΑ - ΚΡΑ. Το βιβλίο εκδόθηκε από τις εκδόσεις "ΚΕΔΡΟΣ" και μπορείτε να το ζητήσετε από οποιοδήποτε βιβλιοπωλείο.

κοιτσάκι μου, μακάρι νά 'σουν έγκυος! Ηλιος φώτισε το πρόσωπό της, δικαιωνόταν εκείνη την ώρα. Κι ο Τάκης πόσο χάρηκε! Πόσο χάρηκε κι η μάνα! Όλοι θα σήκωναν το κεφάλι ψηλά και θα κοιτάζαν καταπρόσωπο τους χωριανούς. Δεν τους ντρόπασε η Βούλα. Ογκο είχε στην κοιλιά της...

ΣΗΜ: Η στήλη είναι ανοιχτή για προτάσεις, παρατηρήσεις, συζητήσεις. Δίνω βαρύτητα στο διάλογο και τον περιμένω. Από το επόμενο φύλλο η στήλη θα α-

ποκτήσει έναν οριστικό τίτλο και θα περιλαμβάνει εκτός από τα λογοτεχνικά κείμενα, σημειώματα και κριτικές για κινηματογραφικά, θεατρικά, εικαστικά, μουσικά κ.λ.π. έργα που θα παρουσιαστούν ή παρουσιάστηκαν στη Βέροια.

Σας προσκαλώ και σας προκαλώ να σπαζοκεφαλιάσετε και σεις ώστε ο τίτλος που θα δοθεί στη στήλη ή τις στήλες να καλύπτει το περιεχόμενο αλλά και να είναι προτότυπος χωρίς όμως να είναι εξεζητημένος. Οδυσσέας Γωνιάδης

Ο ΤΥΠΟΣ ΕΓΡΑΨΕ

"ΑΛΛΑΓΗ"

(27-1-89)

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ" η εφημερίδα των Ποντίων

Αυτός ο πάμπλουτος λαός σε αισθήματα, ιστορία, παράδοση, και κυρίως σε δραστηριότητες, εξέδωσε δημοσιογραφικό όργανο με τον τίτλο "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ". Μόνο χαρά μας δίνει αυτή η έκδοση. Οι δραστηριότητες των Ποντίων βρίσκουν διέξοδο και έκφραση δημοσιογραφική. Είναι βέβαια ότι θα γίνονται γνωστά τα αξιόπαινα έργα, οι πολιτιστικές και κοινωνικές εκφράσεις της Ποντιακής ζωής. Αλλά και τα προβλήματα που ποτέ δεν λείπουν, όπως και η προσφορά προς το γενικότερο κοινωνικό σύνολο.

Χαιρετίζουμε την μηνιαία έκδοση και ευχόμαστε να γίνει βδομαδιακή. Και περιμένουμε πάντα βελτιώσεις και να βρίσκεται ο "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ" πάντα κοντά στον παλμό της Ποντιακής ψυχής.

"ΒΕΡΟΙΑ"

(27-2-89)

Η εφημερίδα της Ευξείνου Λέσχης

Η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας απέκτησε το δημοσιογραφικό της όργανο. Από τη διοίκηση της κυκλοφόρησε το πρώτο φύλλο της μηνιαίας εφημερίδας της με τον τίτλο "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ".

Πρόκειται για μιά αξιόλογη προσπάθεια ενός από τα πιο δραστήρια Σωματεία της Βέροιας η οποία αξίζει να βοηθηθεί από όλους τους Πόντιους και τους φίλους τους.

Η εφημερίδα, τουλάχιστον στην πρώτη της εμφάνιση, είναι εξαιρετική, επιμελημένη και με ενδιαφέρουσα ύλη.

Την συντακτική Επιτροπή του "Αργοναύτη" αποτελούν οι κ.κ. Αλ. Κ. Τσαχουρίδης, Γιάννης Γ. Μιχαηλίδης και Οδυσσέας Γ. Γωνιάδης, ενώ υπεύθυνος της έκδοσης είναι ο κ. Γιάννης Α. Μελετιδής.

"ΗΜΕΡΗΣΙΑ"

(26-1-89)

Ποντιακό "χτύπημα"

Οι Πόντιοι "χτύπησαν" πάλι. Αυτή η ανήσυχη ράτσα που ποτέ δεν ησυχάζει, έχει πλέον και δημοσιογραφική... κάλυψη.

Με τον εύστοχο τίτλο "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ" και μιά... "αργοναυτική ναυ" δίπλα στον τίτλο, ξεκινά την πλεύση της προς τους Ποντιακούς στόχους.

Ευχόμαστε... ήρεμες θάλασσες και στεντόρεια τη φωνή των Ποντίων.

"ΛΑΟΣ"

(29-1-89)

Με ικανοποίηση, αλλά κύρια με μεγάλη χαρά χαιρετίζουμε την έκδοση της μηνιαίας εφημερίδας της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ". Είναι προσπάθεια πολλών φίλων μου Ποντίων. Κύρια όμως καρπός των κ.κ. Γιάννη Μελετιδή (υπεύθυνου), Αλεξ. Τσαχουρίδη, Γιάννη Μιχαηλίδη και Οδυσσέα Γωνιάδη. Η ετήσια συνδρομή είναι μόνο 500 δρχ. και κάθε Πόντιος και μη Πόντιος οφείλει να βοηθήσει την προσπάθεια αυτή της Ευξείνου Λέσχης μας.

Εκφράζουμε τις ευχές και τα συγχαρητήριά μας και υποσχόμαστε και τη συνεργασία μας και την αμέριστη βοήθειά μας.

"Ηντεν δεβαίν' ασ' σο χέρι μου να εφτα' μ'ά".

"ΤΟΠΙΚΗ ΓΝΩΜΗ"

(7-2-89)

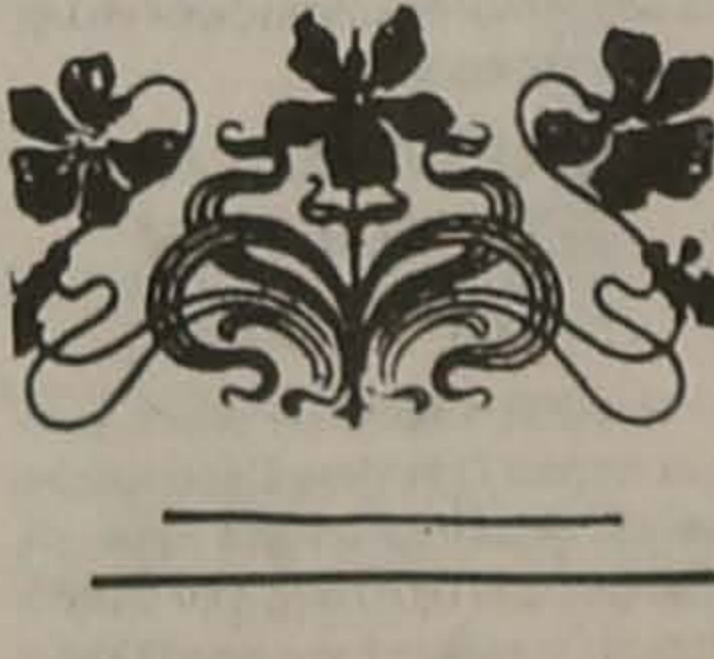
Αργοναύτης

Λάβαμε το 1ο φύλλο του "Αργοναύτη" της νέας μηνιαίας εφημερίδας της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας. Το ποντιακό στοιχείο του Νομού μας, πάντα ζωντανό και δημιουργικό, επεκτείνει τη δράση του και στον τομέα του Τύπου.

Αξίζουν συγχαρητήρια στην Ευξείνου Λέσχη για την πρωτοβουλία της αυτή και ιδιαίτερα στους Μελετιδή που, όπως φαίνεται, είναι η ψυχή της εφημερίδας.

Τ.Γ.

Advertisement for 'Ο Ξενητέας' (The Stranger) by Filion Ktenidhis. It includes the title in large letters, the author's name, and the date '6th Edition, Saturday 1 April 1989, 8 PM'. It also mentions the publisher 'Genikheisodos Drx. 300' and the location 'Lessa, Veria'.

Συνέχεια από το προηγούμενο

Β. Στο δεύτερο χρόνο της βασιλείας του Ανδρόνικου του Γ΄, ενώ επέστρεφε από την Κριμαία το πλοίο με τους φόρους, εξαιτίας της τρικυμίας αναγκάστηκε να προσαρθεί στη Σινώπη. Εκεί το πλοίο το λαφυραγόνησε ο Ραϊσής που ήταν υποτελής στο Σουλτάνο του Ικονίου, παρά τις συνθήκες φιλίας. Ο Ανδρόνικος τότε, έστειλε ισχυρή πολεμική δύναμη εναντίον της Σινώπης. Λαφυραγόνησε την περιφέρεια, αιχμαλώτισε πολλούς και σκότωσε μερικούς. Σε αντίποινα ο Σουλτάνος του Ικονίου έστειλε κατά της Τραπεζούντας το γιό του Μελίκ με μεγάλη δύναμη πεζικού και ναυτικού, για να πολιορκήσει την πόλη. Οι κάτοικοι αμύνθηκαν. Πολλές φορές βγαίνοντας από τα κάστρα καταδίωξαν τους εχθρούς. Κατά καλή του όμως τύχη μιά νύχτα ξέσπασε καταρρακτώδης βροχή, που τους παρέσυρε και να ανέγκασε να φύγουν και να λύσουν την πολιορκία. Οι Ματσουκάτες τότε,

Σύντομη ιστορία του Πόντου

έκαναν επίθεση και έπιασαν τον Μελίκ. Ο Ανδρόνικος του φέρθηκε με μεγάλη ευγένεια. Έκανε νέα συνθήκη μαζί του. Οι Τουρκομάνοι επωφελομένοι από το θάνατο του Βασιλείου του Α' (1340) επιτέθηκαν και ερήμωσαν τη χώρα.

Ακόμη και η Άννα η Κομνηνή στρατολόγησε Λαζούς και κατέλαβε την Τραπεζούντα. Η πόλη απελευθερώθηκε μετά από ένα χρόνο με τη βοήθεια της Κωνσταντινούπολης.

Οι συνεχείς πόλεμοι και οι έριδες εξασθένησαν τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία και την περιόρισαν πλέον στην πρωτεύουσα με την περιφέρειά της. Η πτώση της Κωνσταντινούπολης έκρινε και την τύχη της Τραπεζούντας. Στα 1461 ο ίδιος ο Πορθητής με 15.000 στρατό και με δεκάδες πλοία επιτέθηκε εναντίον της Τραπεζούντας. Σαράντα πέντε

μέρες ο Δαβίδ με τον ελληνικό πληθυσμό αντιστάθηκε στις επιθέσεις του εχθρού.

Από τις πρώτες μέρες της πολιορκίας το νερό και τα τρόφιμα άρχισαν να σπανίζουν. Ο λαός άρχισε να παραπονιέται. Τότε οι στρατιωτικοί και οι πολιτικοί συμβούλεψαν τον Δαβίδ να παραδώσει την πόλη, αφού δεν υπήρχε άλλη ελπίδα σωτηρίας. Στις εκκλήσεις τους για βοήθεια δεν βρήκαν καμιά ανταπόκριση. Το τέλος της αυτοκρατορίας των Κομνηνών έφτασε. Στις 15 Αυγούστου 1461 η πόλη έπεσε στα χέρια των Τούρκων. Ο Μονοκέφαλος Αιτός διπλώσε τα φτερά του. Πολλοί Πόντιοι τότε αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν στη Ρωσία, Ρουμανία και Μορβία. Άλλοι πάλι κατέφυγαν στα όρη, για να θεμελιώσουν ελεύθερους οικισμούς. Η τουρκική τυραννία ήταν βαριά. Τότε συνέβη κάτι, που δεν ξέρουμε αν στην ιστορία των θρησκειών, υπάρχει το όμοιο του. Μερικοί χριστιανοί από φόβο φανέρα υποκρίνονταν τον ιωμειθανό, αλλάζοντας το όνομά τους, πηγαίνοντας στα τζαμιά στα κρυφά όμως διατήρησαν την πίστη τους στο Χριστό. Χιλιάδες Έλληνες έζησαν την τρομερή ζωή του δισπιστού ή κλωστού ή γυριστού (κρυπτοχριστιανού).

Στα 257 χρόνια της ζωής της η αυτοκρατορία της Τραπεζούντας ήταν η πολεμικότερη βυζαντινή περιφέρεια με επικούς ήρωες. Ο Διγενής και κατόπιν οι Γαβράδες, Καβαίτες, Υψηλάντες, Πηλαγιάδες, Λαζαρόπουλοι, Τσανιχίτες, Μουρούζοι είχαν πατρίδα τους τη θρυλική γη του Πόντου. Κατόρθωσε όχι μόνο να διατηρηθεί, αλλά και να προκόψει το εμπόριο, στις τέχνες και στις επιστήμες. Στα παλαιά χρόνια ο Πόντος ανέδειξε τον ποιητή Δίφιλο, τον μεγάλο γεωγράφο Στράβωνα από την Αμάσεια, το φιλόσοφο Διογένη από τη Σινώπη, τους μαθηματικούς Δημήτριον 1461 η πόλη έπεσε στα χέρια των Τούρκων. Ο Μονοκέφαλος Αιτός διπλώσε τα φτερά του. Πολλοί Πόντιοι τότε αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν στη Ρωσία, Ρουμανία και Μορβία. Άλλοι πάλι κατέφυγαν στα όρη, για να θεμελιώσουν ελεύθερους οικισμούς. Η τουρκική τυραννία ήταν βαριά. Τότε συνέβη κάτι, που δεν ξέρουμε αν στην ιστορία των θρησκειών, υπάρχει το όμοιο του. Μερικοί χριστιανοί από φόβο φανέρα υποκρίνονταν τον ιωμειθανό, αλλάζοντας το όνομά τους, πηγαίνοντας στα τζαμιά στα κρυφά όμως διατήρησαν την πίστη τους στο Χριστό. Χιλιάδες Έλληνες έζησαν την τρομερή ζωή του δισπιστού ή κλωστού ή γυριστού (κρυπτοχριστιανού).

Του κ. ΓΙΑΝΝΗ ΜΕΛΕΤΙΔΗ

Κάθε Σύλλογος, κάθε Σωματείο, επιθυμεί νάχει (το επιβάλλουν, άλλωστε, οι κανόνες της επικοινωνίας) και το "βήμα" του. Κι επειδή, ακόμη και στις μέρες μας με τα άφθονα τεχνολογικά μέσα, ο τύπος εξακολουθεί να παραμένει το σημαντικότερο μέσο επικοινωνίας, οι φίλοι συμπατριώτες της όμορφης Βέροιας αποφάσισαν κι αυτοί ν' αποχτήσουν το δικό τους "βήμα": την εφημερίδα τους! Μιά εφημερίδα μ' ένα τίτλο "γάντι" για τα Ποντιακά μας πράγματα: "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ".

Βέβαια, για να λέμε την αλήθεια του Θεού, ο χώρος του Ποντιακού Τύπου θεωρείται κατά κάποιο τρόπο εκκοροσμένος. Τρεις εφημερίδες και έξι περιοδικά (από τα οποία τα δύο εκδίδονται στο εξωτερικό - ένα στην Αμερική, το άλλο στη Δ. Γερμανία) είναι, νομίζω, αρκετά μεγάλοι αριθμοί για ένα αναγνωστικό κοινό με κάποιες ιδιαιτερότητες, όπως είναι το Ποντιακό κοινό.

Ωστόσο, με λίγη καλή θέληση και κατανόηση χωράει ανάμεσά μας και ο "Αργοναύτης". Διότι και ο "Αργοναύτης" της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας θα υπηρετεί (αυτό είναι υπερβέβαιο!) την Ποντιακή Ιδέα, την Ποντιακή συνέχεια! Δεδομένου μάλιστα ότι, τώρα τελευταία, υπάρχει κι εδώ και στην αλλοδαπή (ας μη ξεχνάμε τις πρόσφατες παμποντιακές συνάξεις στη Δυτ. Γερμανία και στις Η.Π.Α.) έντονη πολιτιστική δραστηριότητα από μέρους των συμπατριωτών μας, τούτο, και μόνο τούτο, είναι αρκετό για να δικαιολογήσει την "παρουσία" του "Αργοναύτη" ανάμεσά μας.

ΟΙ ΔΙΩΓΜΟΙ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ

Του κ. ΚΩΣΤΑ ΦΩΤΙΑΔΗ
Καθηγητή - Συγγραφέα

Συνέχεια από το προηγούμενο

Γ. Τα παράλια του Πόντου με τις ομαδικές μετακινήσεις ξαναποκτούν ελληνικό χρώμα. Καινούργια σχολεία, καινούργια σπίτια, καινούργιες εκκλησίες χτίζονται παντού. Το παράδειγμα της πόλης Αμισού ενισχύει τα παραπάνω. Σύμφωνα με τις στατιστικές έρευνες του Αγγλου ιστορικού Α. Byer, η Αμισός - Σαμψούντα στα τουρκικά - ως το 1860 ήταν ένα τουρκικό χωριό με 4.000 κατοίκους. Το 1910, όμως, ήταν το μεγαλύτερο και εμπορικότερο λιμάνι του Πόντου με 40.000 κατοίκους, από τους οποίους τα 2/3 ήταν Έλληνες. Το 1896 η πόλη είχε 214 επιχειρήσεις. Από αυτές οι 156 ήταν ελληνικές.

συμπέδρός μας, μιά και την αδελοφί του παντρεύτηκε ο τότε βασιλιάς μας, για να ενισχύσει τη γερμανική προπαγάνδα, άρχισε τα ταξίδια του στην Ανατολή. Στο πρώτο ταξίδι του στην Κωνσταντινούπολη - γιατί ακολούθησαν άλλα δύο - αγκάλιασε το σουλτάνο Αβδούλ Χαμίτ και μοίρασε παράσημα στους Τούρκους τιτλούχους. Επίσημα πιά άνοιξε τις πύλες της στρατιωτικής Ακαδημίας του Βερολίνου στους Τούρκους αξιωματικούς. Στο Γερμανό στρατηγικό νοη Goltz ανέθεσε την οργάνωση του τουρκικού στρατού. Η γερμανική προεβία της Κωνσταντινούπολης και τα προξενεία της Ανατολής μετατράπηκαν σε κατασκοπευτικά κέντρα. Έστειλε από τη Γερμανία εκατοντάδες επιστήμονες όλων των ειδικοτήτων, για να περιγράψουν την πολιτική, οικονομική, κοινωνική, στρατιωτική, θρησκευτική και πολιτιστική κατάσταση της Τουρκίας. Το πολιτικό τμήμα εξωτερικών υποθέσεων του υπουργείου Εξωτερικών του Βερολίνου βομβαρδίζεται με πολυεπίδητες αναφορές. Όλες οι εκβέσεις ήταν ενθαρρυντικές για το προσεχές μέλλον της Γερμανίας στο γεωγραφικό αυτό χώρο. Μοναδικά εμπόδια που επισήμαναν αρκετοί Γερμανοί κατάσκοποι ήταν η υψηλή επιτοασία των Αγγλων και Γάλλων στο οθωμανικό κράτος και οι χριστιανικές μειονότητες της Ανατολής, δηλαδή οι Έλληνες και οι Αρμένιοι. Οι τελευταίοι, γιατί στα χέρια τους βρισκόταν το εμπόριο και η οικονομία γενικά, αλλά και γιατί τους θεωρούσαν στήριγμα των Αγγλογάλλων, που σ' ενδεχόμενο πόλεμο των Γερμανών με τους Αγγλογάλλους θα τάσσονταν στο πλευρό τους. Γι' αυτό, για να πετύχουν στα σχέδιά τους, δε δίσταζαν να συκοφαντούν τους Έλληνες στο σουλτάνο. Εκμεταλλεύονταν και την παραμικρή πολιτική ανωμαλία που θα μπορούσε να τους ενοχοποιήσει και ν' αποβεί σε βάρος τους. Παρακινούσαν τους Τούρκους με κάθε μέσο να στραφούν εναντίον τους. Την ανάπτυξη των εθνικών κινημάτων και την αναζήτηση από το λαό της εθνικής ταυτότητάς του, παρουσίασαν στο σουλτάνο σαν φονικά όπλα που θα επέφεραν τη διάλυση της Οθωμανικής αυτοκρατορίας. Γι' αυτό του πρότειναν, σαν ελάχιστο δείγμα αγάπης προς τον οθωμανικό λαό, σχέδια καταστολής των κινημάτων, τα οποία δέχθηκαν και ο σουλτάνος αλλά και οι Νεότουρκοι αγρότερα χωρίς καμιά επιφύλαξη.

ΗΘελα να είμαι...

του ΓΙΑΝΝΗ ΑΛΕΞΙΑΔΗ

Γιατί να μην είμαι Πόντιος; Ενώ ήθελα να είμαι.

Αλλά είμαι κάτι άλλο πίσος σοβαρό, αυτό που σημειώνεται στο σημείωμα του αγαπητού "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" στο πρώτο του φύλλο. Η ευεργετική τοποθέτηση "είμαι φιλοπόντιος". Αυτά τα έλεγα σε δύο φίλους μου δασκάλους ποντίους που έζησαν στην Καστανιά Βέροιας και πέθαναν ο ένας πρό ολίγων ετών και ο άλλος πέρυσιν σε ηλικία και οι δύο πάνω από εννεήντα χρόνια. Οι σεβαστοί μου φίλοι που με αγκάλιαζαν όταν με συναντούσαν, και που τους έβλεπασαν δύο ποντιακούς βράχους, που ξεκόπηκαν από τον ηρωικό Πόντο με την καταστροφή και τοποθετήθηκαν εκεί πάνω στα ευλογημένα χώματα δίπλα στην Σουμελά που κι αυτή ήρθε από τον Πόντο. Τους έλεγα επί πλέον πως κάτι με συνδέει με τον Πόντο ίσως ο αέρας του Ευξείνου Πόντου που έφθανε στην Πατρίδα μου (από τη Μαύρη Θάλασσα όπως έλεγαν οι χωριανοί μας). Στην Δυτική πλευρά του Ευξείνου Πόντου η γενεατεία μου είκοσι πέντε περίπου χιλιόμετρα από το λιμάνι της Μήδειας και της Νιάδας. Και σε απόδειξη του Ποντιακού αυτού αέρα υπενθυμίζω πως η Μητρόπολη της πατρίδας μου είχε την επωνυμία Βιζύης - Μήδειας - Σαμακοβίου ο δε Μητροπολίτης Βιζύης Υπέριμος και Εξαρχος Μαύρης Θάλασσας.

που ζούν μέσα σε μιά ταραχή για δικαιοσύνη των πόθων τους. Θέλω μέσά σ' αυτούς να είμαι και εγώ, παρ' όλη την ηλικία μου "Ψάλλω τον Θεόν μου έως υπαρχω".

Ενας αρχιμανδρίτης μου το έλεγε "Πως όσο ζώ" και άλλος "όσο δύναμαι". Οτι κι αν συμβαίνει με τα δύο, το επιθυμώ.

Από την θέση του "Φιλοπόντιου" εύχομαι πρόοδο στην όμορφη, την γλυκειά εφημερίδα της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας "Ο ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ".

Γιάννης Αλεξιάδης

Στις αρχές του 1900, το εμπόριο γενικά σ' όλον τον Πόντο πέρασε στα χέρια των Ελλήνων και εν μέρει των Αρμενίων. Οι τελευταίοι, που φημίζονταν για το εμπορικό δαιμόνιο τους στο γεωγραφικό χώρο του Πόντου, δεν μπόρεσαν να το αναπτύξουν σε ικανοποιητικά επίπεδα, γιατί ήταν μιά μικρή μειονότητα. Οι Έλληνες του Πόντου προημειούνταν τα εμπόρεμά τους από τις μεγαλύτερες αγορές της Γαλλίας και Αγγλίας. Οι Αγγλογάλλοι ενδιαφέρονταν για χοντρά παιχνίδια σ' όλη τη Μέση Ανατολή. Δεν έρχονταν σε άμεση επαφή με το μικρασιατικό πλήθος. Τα πάρε δώσε τους γίνονταν με πρόσωπα του κυβερνητικού κύκλου. Διατηρούσαν εμπορικούς σταθμούς στις μεγάλες παραλιακές πόλεις, οι οποίοι τις περισσότερες φορές ήταν και τα κέντρα των πολιτικών αποφάσεων και των πολιτικών επιδιώξεων της χώρας τους στο νευραλγικό χώρο της Μεσογείου. Με το λιανικό εμπόριο δεν ασχολήθηκαν.

Η εμπορική κατάσταση στην Τουρκία άρχισε σιγά - σιγά να αλλάξει σε βάρος των Ελλήνων μετά τον πόλεμο της ντροπής του 1897. Αιτία η επικράτηση της γερμανικής πολιτικής. Στην Ανατολή η Γερμανία εμφανίζεται σχετικά πολύ νωρίς, περίπου το 1867. Πολιτικά αρχίζει να εδραιώνεται μετά το Συνέδριο του Βερολίνου 1878 - 1880, στο οποίο ο Γερμανός καγκελάριος Bismark εμφανίζεται ως προστάτης του σουλτάνου. Με τη στάση του κερδίζει την εύνοια του σουλτάνου και έτσι του ανοίγεται απλόχερα ο δρόμος για τη Μέση Ανατολή. Ο Bismark μπιρξεται τα πετρέλαια της Μοσοούλης, που του είναι απαραίτητα για τη βιομηχανική επανάσταση που ξεκινάει.

Πόσο χάρηκα για την εφημερίδα της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας "Ο ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ" και πόσο που είδα στην συντακτική επιτροπή φίλους αγαπητούς, πνευματικούς ανθρώπους του τόπου μας, με τους οποίους με συνδέει "επί τέλους" ένα θερμότατο χαμόγελο. Μέσα σε κύματα, χαμόγελο αγάπης ίσως και ίσως ανταπόδοσης για τον "Φιλοπόντιο" μου να αναφέρω μόνο το όνομα του ευγενικού, του αθόρυβου, υπέροχου, υπεύθυνου της εφημερίδας κ. ΓΙΑΝΝΗ ΜΕΛΕΤΙΔΗ. Αυτός με την ολή του ζωή, τα γραφόμενά του, τα βιβλία του που είναι σκέτος Πόντος.

Α. Οι Πόντιοι του Νομού μας μπορούν να είναι υπερήφανοι για μιά ακόμη επιτυχία που πρόσθεσαν στο ενεργητικό τους. Την δημιουργία της ποδοσφαιρικής ομάδας της πόλης της ΑΕΠ. Η επιτυχία αυτή του στόχου (πέντε φορές αλλαγή κατηγορίας σε έξι χρονιές) θα αποτελέσει πανελλήνιο ρεκόρ, πραγματικό άθλο για νεοσύστατη ομάδα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί η αμέριστη συμπαράσταση των φιλάθλων Ποντίων και μη στις εκάστοτε εκδηλώσεις και καλέσματα της ομάδας.

Στη συνέχεια ο Wilhelm II, ο

Συνεχίζεται

Οι Πόντιοι του Νομού μας μπορούν να είναι υπερήφανοι για μιά ακόμη επιτυχία που πρόσθεσαν στο ενεργητικό τους. Την δημιουργία της ποδοσφαιρικής ομάδας της πόλης της ΑΕΠ. Η επιτυχία αυτή του στόχου (πέντε φορές αλλαγή κατηγορίας σε έξι χρονιές) θα αποτελέσει πανελλήνιο ρεκόρ, πραγματικό άθλο για νεοσύστατη ομάδα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί η αμέριστη συμπαράσταση των φιλάθλων Ποντίων και μη στις εκάστοτε εκδηλώσεις και καλέσματα της ομάδας.

Η ΑΕΠ δημιουργήθηκε από μιά παρέα Ποντίων Βεροιωτών με κίνητρο την αγάπη προς το άθλημα και στόχους την άνοδο του στην περιοχή και παράλληλα

Α.Ε. ΠΟΝΤΙΩΝ ΒΕΡΟΙΑΣ ΕΝΑΣ ΑΚΟΜΗ ΑΘΛΟΣ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Α. Οι Πόντιοι του Νομού μας μπορούν να είναι υπερήφανοι για μιά ακόμη επιτυχία που πρόσθεσαν στο ενεργητικό τους. Την δημιουργία της ποδοσφαιρικής ομάδας της πόλης της ΑΕΠ. Η επιτυχία αυτή του στόχου (πέντε φορές αλλαγή κατηγορίας σε έξι χρονιές) θα αποτελέσει πανελλήνιο ρεκόρ, πραγματικό άθλο για νεοσύστατη ομάδα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί η αμέριστη συμπαράσταση των φιλάθλων Ποντίων και μη στις εκάστοτε εκδηλώσεις και καλέσματα της ομάδας.

τα μέσα στην πρώτη πεντάδα της βαθμολογίας και σύμφωνα με την αναδιάρθρωση των κατηγοριών βρίσκεται με το ένα πόδι στη Γ' Εθνική. Η επιτυχία αυτή του στόχου (πέντε φορές αλλαγή κατηγορίας σε έξι χρονιές) θα αποτελέσει πανελλήνιο ρεκόρ, πραγματικό άθλο για νεοσύστατη ομάδα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί η αμέριστη συμπαράσταση των φιλάθλων Ποντίων και μη στις εκάστοτε εκδηλώσεις και καλέσματα της ομάδας.

της ανύψωσης του Ποντιακού μεγαιλίου.

Υλοποιώντας τις σκέψεις αυτές το 1984 συγκροτείται προσωρινή διοικούσα επιτροπή με πρόεδρο τον κ. Κώστα Πασχάλιδη και αντιπρόεδρο τον κ. Αντώνη Ποιάδη. Τον Μάιο ιδρύεται η ομάδα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονισθεί η αμέριστη συμπαράσταση των φιλάθλων Ποντίων και μη στις εκάστοτε εκδηλώσεις και καλέσματα της ομάδας.

ΣΚΕΦΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΙΔΡΥΤΩΝ

Η ΑΕΠ δημιουργήθηκε από μιά παρέα Ποντίων Βεροιωτών με κίνητρο την αγάπη προς το άθλημα και στόχους την άνοδο του στην περιοχή και παράλληλα

νίδης Χρήστος, 12. Κυριακίδης Γεώργιος, 13. Ελευθεριάδης Γεώργιος, 14. Κωνσταντινίδης Χαράλαμπος, 15. Φουρνιάδης Χρήστος, 16. Γεωργιάδης Παναγιώτης, 17. Ορδουλίδης Λάζαρος, 18. Ελευθεριάδης Χρήστος, 19. Παναγιωτίδης Αντώνιος, 20. Ιωαννίδης Ιωάννης, 21. Πολατιδής Γεώργιος, 22. Τσανασιδής Ευθύμιος, 23. Πουλασσοχίδης Λάζαρος, 24. Μαυρίδης Ευστάθιος, 25. Ανδρεάδης Ανέστης, 26. Φωτιάδης Τέλης, 27. Θεοδωρίδης Θεόδωρος, 28. Θεοδωρίδης Σοφοκλής, 29. Καραμελίδης Γεώργιος, 30. Κοτρίδης Θωμάς, 31. Σιδηρόπουλος Θεόδωρος.

Με την πάροδο του χρόνου έγιναν και άλλες εγγραφές μελών στο Σύλλογο και αυτή τη στιγμή ο αριθμός των εγγεγραμμένων μελών είναι 220.

ΕΥΓΕΝΗΣ ΦΙΛΟΔΟΞΙΑ

Κάθε Σύλλογος, κάθε Σωματείο, επιθυμεί νάχει (το επιβάλλουν, άλλωστε, οι κανόνες της επικοινωνίας) και το "βήμα" του. Κι επειδή, ακόμη και στις μέρες μας με τα άφθονα τεχνολογικά μέσα, ο τύπος εξακολουθεί να παραμένει το σημαντικότερο μέσο επικοινωνίας, οι φίλοι συμπατριώτες της όμορφης Βέροιας αποφάσισαν κι αυτοί ν' αποχτήσουν το δικό τους "βήμα": την εφημερίδα τους! Μιά εφημερίδα μ' ένα τίτλο "γάντι" για τα Ποντιακά μας πράγματα: "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ".

Βέβαια, για να λέμε την αλήθεια του Θεού, ο χώρος του Ποντιακού Τύπου θεωρείται κατά κάποιο τρόπο εκκοροσμένος. Τρεις εφημερίδες και έξι περιοδικά (από τα οποία τα δύο εκδίδονται στο εξωτερικό - ένα στην Αμερική, το άλλο στη Δ. Γερμανία) είναι, νομίζω, αρκετά μεγάλοι αριθμοί για ένα αναγνωστικό κοινό με κάποιες ιδιαιτερότητες, όπως είναι το Ποντιακό κοινό.

Ωστόσο, με λίγη καλή θέληση και κατανόηση χωράει ανάμεσά μας και ο "Αργοναύτης". Διότι και ο "Αργοναύτης" της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας θα υπηρετεί (αυτό είναι υπερβέβαιο!) την Ποντιακή Ιδέα, την Ποντιακή συνέχεια! Δεδομένου μάλιστα ότι, τώρα τελευταία, υπάρχει κι εδώ και στην αλλοδαπή (ας μη ξεχνάμε τις πρόσφατες παμποντιακές συνάξεις στη Δυτ. Γερμανία και στις Η.Π.Α.) έντονη πολιτιστική δραστηριότητα από μέρους των συμπατριωτών μας, τούτο, και μόνο τούτο, είναι αρκετό για να δικαιολογήσει την "παρουσία" του "Αργοναύτη" ανάμεσά μας.

Ετσι, λοιπόν, και η Βέροια, αφού έχει την Ευξείνου Λέσχη της, έπρεπε να είχε και κάποιο έντυπο, που να εκφράζει τις απόψεις της και να "κοινοποιεί" τις ενέργειές της. Κι αυτό το έντυπο το απόχτησε ήδη! Ο "Αργοναύτης" είναι το μηνιαίο δημοσιογραφικό όργανο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας και το 1ο φύλλο του προοιωνίζει μιά καλή συνέχεια, διότι αυτοί που ανέλαβαν την έκδοσή του (και κυρίως ο συγγραφέας Γιάννης Μελετιδής, η "ψυχή" της εφημερίδας απ' ό,τι δείχνουν τα πράγματα) έχουν την ευγενή φιλοδοξία η εφημερίδα "τους" να στεριώσει!

Και βεβαίως θα στεριώσει, αρκεί να την υποστηρίξουν, Βεροιώτες και μη, Πόντιοι. Αλλωστε η συνδρομή της εφημερίδας είναι τόσο προσιτή (500 δρχ. το χρόνο) που κι ο πιο αδύνατος οικονομικά Πόντιος μπορεί άνετα να την καταβάλει!

Επομένως, εναπόκειται σε όλους εμάς η στήριξη και η διατήρηση της εφημερίδας των αξίων συμπατριωτών μας της Βέροιας.

Από πλευράς μου, ως έχων κάποιες πνευματικές ικανότητες, θα φροντίσω να δίνω κάποιο "μερίδιο" απ' αυτές και στον "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ". Κι αν όχι για άλλο λόγο, τουλάχιστον διότι εκτιμώ βαθύτατα την προσπάθεια των συμπατριωτών μας της Βέροιας να συμβάλλουν κι αυτοί στην διατήρηση και διάδοση της Ποντιακής Ιδέας.

Καλορίζκος, λοιπόν, ο "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ" και καλοτάξιδος!

Ζάκυνθος
Ανδρέας Ελ. Ταταρίδης